

# VIII Врсте

## Парцијалне диференцијалне једначине

### Елиптичке једначине

Примјена Фурјејеве методе за решавање елиптичких једначина је аналогна примјени за решавање хиперболичких и параболичких једначина.

1. Наћи рјешене Лапласове једначине на области  $\Omega = \{(x, y) \mid 0 < x < p, 0 < y < s\}$  које задовољава следеће граничне услове

$$u(0, y) = u(p, y) = 0, \quad 0 < y < s$$

$$u(x, 0) = 0, \quad u(x, s) = f(x), \quad 0 < x < p$$

Решење:

Једначина коју решавало је

$$u_{xx} + u_{yy} = 0.$$

Претпоставимо да је  $u(x, y) = X(x)Y(y)$ . Додујемо:

$$X''(x)Y(y) + X(x)Y''(y) = 0$$

$$X(0) = X(p) = 0$$

$$Y(0) = 0$$

Одговарајуће је

$$\frac{X''(x)}{X(x)} = -\frac{Y''(y)}{Y(y)} = -\lambda, \quad \text{односно} \quad \begin{aligned} X''(x) + \lambda X(x) &= 0 \\ Y''(y) - \lambda Y(y) &= 0 \end{aligned}$$

1<sup>o</sup>  $\lambda < 0$

Карактеристични полином је

$$k^2 + \lambda = 0$$

$$k^2 = -\lambda$$

$$k = \pm \sqrt{-\lambda} \Rightarrow X(x) = c_1 e^{\sqrt{-\lambda}x} + c_2 e^{-\sqrt{-\lambda}x}$$

$$X(0) = c_1 + c_2 = 0 \Rightarrow c_2 = -c_1$$

$$X(\rho) = c_1 e^{\sqrt{\lambda} \rho} + c_2 e^{-\sqrt{\lambda} \rho} = c_1 (e^{\sqrt{\lambda} \rho} - e^{-\sqrt{\lambda} \rho}) \Rightarrow c_1 = 0 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow X(x) = 0 \Rightarrow u(x, y) = 0 \quad X$$

$$2^\circ \lambda = 0 \Rightarrow X''(x) = 0$$

$$X(x) = ax + b$$

$$X(0) = b = 0$$

$$X(\rho) = a\rho = 0 \Rightarrow a = 0$$

$$\Rightarrow X(x) = 0 \Rightarrow u(x, y) = 0 \quad X$$

$$3^\circ \lambda > 0$$

Характеристични полином је

$$k^2 + \lambda = 0$$

$$k^2 = -\lambda$$

$$k = \pm i\sqrt{\lambda} \Rightarrow X(x) = c_1 \cos \sqrt{\lambda} x + c_2 \sin \sqrt{\lambda} x$$

$$X(0) = c_1 = 0$$

$$X(\rho) = c_2 \sin \sqrt{\lambda} \rho = 0$$

За  $c_2 = 0$ , добијемо  $X(x) = 0$ , тј.  $u(x, y) = 0$ . Како нас занимају нејивидуална решења, претпостављамо да је  $c_2 \neq 0 \Rightarrow$

$$\Rightarrow \sin \sqrt{\lambda} \rho = 0 \Rightarrow \sqrt{\lambda} \rho = n\pi$$

$$\lambda_n = \frac{n^2 \pi^2}{\rho^2}$$

Дакле,  $X_n(x) = c_{2n} \sin \frac{n\pi x}{\rho}$ . Нађимо одговарајуће  $Y_n(y)$ .

Како је

$$Y_n''(y) - \lambda Y_n(y) = 0$$

добијемо

$$k^2 - \lambda_n = 0$$

$$k^2 = \lambda_n$$

$$k = \pm \sqrt{\lambda_n} \Rightarrow Y_n(y) = d_{1n} e^{\sqrt{\lambda_n} y} + d_{2n} e^{-\sqrt{\lambda_n} y}$$

$$Y_n(0) = d_{1n} + d_{2n} = 0 \Rightarrow d_{2n} = -d_{1n}$$

Закле,  $Y_n(y) = d_{1n} (e^{\sqrt{\lambda_n} y} - e^{-\sqrt{\lambda_n} y})$

$$Y_n(y) = \underbrace{2d_{1n}}_{e_{1n}} \frac{e^{\sqrt{\lambda_n} y} - e^{-\sqrt{\lambda_n} y}}{2}$$

$$Y_n(y) = e_{1n} \cdot \operatorname{sh} \sqrt{\lambda_n} y = e_{1n} \operatorname{sh} \frac{n\pi y}{\rho}$$

Опште решење  $u(x, y)$  је задато са

$$u(x, y) = \sum_{n=1}^{\infty} X_n(x) Y_n(y) = \sum_{n=1}^{\infty} c_{2n} e_{1n} \sin \frac{n\pi x}{\rho} \operatorname{sh} \frac{n\pi y}{\rho}$$

Означимо  $c_{2n} e_{1n} = f_n$ , а добијемо

$$\sum_{n=1}^{\infty} f_n \sin \frac{n\pi x}{\rho} \operatorname{sh} \frac{n\pi y}{\rho}$$

Коефицијенте  $f_n$  добијемо из услова

$$u(x, s) = \sum_{n=1}^{\infty} f_n \sin \frac{n\pi x}{\rho} \cdot \operatorname{sh} \frac{n\pi s}{\rho} = f(x)$$

Ф-ју  $f(x)$  према развоју по "синусима" на  $[0, \rho]$ ,

чиме се добија

$$F(x) = \sum_{n=1}^{\infty} g_n \sin \frac{n\pi x}{\rho} = \sum_{n=1}^{\infty} f_n \operatorname{sh} \frac{n\pi s}{\rho} \sin \frac{n\pi x}{\rho}$$

Па је  $f_n \operatorname{sh} \frac{n\pi s}{\rho} = g_n$ , односно  $f_n = \frac{g_n}{\operatorname{sh} \frac{n\pi s}{\rho}}$ .

2. Опређити решење проблема

$$\Delta u = 0$$

$$u_x(0, y) = 0, u_x(2, y) = 0, 0 < y < 1$$

$$u(x, 0) = 2, u(x, 1) = 3x, 0 < x < 2$$

на скупу  $\{(x, y) \mid 0 < x < 2, 0 < y < 1\}$ .

Решење: Уведимо смјену

$$u(x, y) = \vartheta(x, y) + 2$$

$$\vartheta(x, y) = u(x, y) - 2$$

$$\left. \begin{array}{l} \vartheta_{xx} = u_{xx} \\ \vartheta_{yy} = u_{yy} \end{array} \right\} \Rightarrow \Delta \vartheta = \Delta u = 0$$

$$u_x(0, y) = \vartheta_x(0, y) = 0, u_x(2, y) = \vartheta_x(2, y) = 0, 0 < y < 1$$

$$\vartheta(x, 0) = u(x, 0) - 2 = 0, \vartheta(x, 1) = u(x, 1) - 2 = 3x - 2, 0 < x < 2$$

Дакле, решавамо

$$\Delta \vartheta = 0$$

$$\vartheta_x(0, y) = \vartheta_x(2, y) = 0, 0 < y < 1$$

$$\vartheta(x, 0) = 0, \vartheta(x, 1) = 3x - 2, 0 < x < 2$$

Претпоставимо да је  $\vartheta(x, y) = X(x)Y(y)$ . Задужамо

$$X''(x)Y(y) + Y''(y)X(x) = 0$$

$$X'(0) = X'(2) = 0$$

$$Y(0) = 0$$

Одакле је  $\frac{X''(x)}{X(x)} = -\frac{Y''(y)}{Y(y)} = -\lambda$ , односно  $X''(x) + \lambda X(x) = 0$   
 $Y''(y) - \lambda Y(y) = 0$

1°  $\lambda < 0$

Карактеристични полином је

$$k^2 + \lambda = 0$$

$$k^2 = -\lambda$$

$$k = \pm \sqrt{-\lambda} \Rightarrow X(x) = c_1 e^{\sqrt{-\lambda}x} + c_2 e^{-\sqrt{-\lambda}x}$$

$$X'(x) = \sqrt{-\lambda} c_1 e^{\sqrt{-\lambda}x} - \sqrt{-\lambda} c_2 e^{-\sqrt{-\lambda}x}$$

$$\begin{aligned} X'(0) &= \sqrt{-\lambda} c_1 - \sqrt{-\lambda} c_2 = 0 \Rightarrow c_1 = c_2 \\ X'(2) &= \sqrt{-\lambda} c_1 (e^{2\sqrt{-\lambda}} - e^{-2\sqrt{-\lambda}}) = 0 \Rightarrow c_1 = 0 \\ \Rightarrow U(x, y) &= 0 \quad X \end{aligned} \quad \left. \vphantom{\begin{aligned} X'(0) &= \sqrt{-\lambda} c_1 - \sqrt{-\lambda} c_2 = 0 \\ X'(2) &= \sqrt{-\lambda} c_1 (e^{2\sqrt{-\lambda}} - e^{-2\sqrt{-\lambda}}) = 0 \end{aligned}} \right\} \Rightarrow X(x) = 0 \Rightarrow$$

2°  $\lambda = 0$

Једначина по  $x$  је  $X''(x) = 0 \Rightarrow X(x) = ax + b$

$$X'(x) = a$$

$$X'(0) = X'(2) = a = 0 \Rightarrow X(x) = b$$

Нађимо одговарајуће  $Y(y)$ .

$$Y''(y) = 0 \Rightarrow Y(y) = cy + d$$

$$Y(0) = d = 0 \Rightarrow Y(y) = cy$$

$$U(x, y) = X(x)Y(y) = bcy = By$$

из че је  $B = bc$ .

3°  $\lambda > 0$

Карактеристични полином је

$$k^2 + \lambda = 0$$

$$k^2 = -\lambda$$

$$k = \pm i\sqrt{\lambda} \Rightarrow X(x) = c_1 \cos \sqrt{\lambda} x + c_2 \sin \sqrt{\lambda} x$$

$$X'(x) = -c_1 \sqrt{\lambda} \sin \sqrt{\lambda} x + c_2 \sqrt{\lambda} \cos \sqrt{\lambda} x$$

$$X'(0) = c_2 = 0$$

$$X'(2) = -c_1 \sqrt{\lambda} \sin 2\sqrt{\lambda} = 0$$

За  $c_1 = 0$  добијемо  $X(x) = 0$ , па је  $U(x, y) = 0$ . Нас занимају нејединствене решења, па је  $c_1 \neq 0 \Rightarrow \sin 2\sqrt{\lambda} = 0 \Rightarrow 2\sqrt{\lambda}_n = n\pi$

$$\lambda_n = \frac{n^2 \pi^2}{4}$$

Дакле  $X_n(x) = c_n \cos \frac{n\pi x}{2}$ . Нађимо одговарајуће  $Y_n(y)$ .

Знамо да  $Y_n(y)$  задовољава

$$Y_n''(y) - \lambda_n Y_n(y) = 0$$

Карактеристични полином је

$$k^2 - \lambda_n = 0$$

$$k^2 = \lambda_n$$

$$k = \pm \sqrt{\lambda_n} \Rightarrow Y_n(y) = d_{1n} e^{\sqrt{\lambda_n} y} + d_{2n} e^{-\sqrt{\lambda_n} y}$$

$$Y_n(0) = d_{1n} + d_{2n} = 0 \Rightarrow d_{2n} = -d_{1n} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow Y_n(y) = 2d_{1n} \frac{e^{\sqrt{\lambda_n} y} - e^{-\sqrt{\lambda_n} y}}{2}$$

$$Y_n(y) = e_n \operatorname{sh} \sqrt{\lambda_n} y, \text{ где је } e_n = 2d_{1n}$$

Закле, опште решење  $\vartheta(x, y)$  је задовољено са

$$\vartheta(x, y) = B y + \sum_{n=1}^{\infty} X_n(x) Y_n(y) = B y + \sum_{n=1}^{\infty} c_n e_n \cos \frac{n\pi x}{2} \operatorname{sh} \frac{n\pi y}{2}$$

Означимо  $c_n e_n = f_n$ , добијамо

$$\vartheta(x, y) = B y + \sum_{n=1}^{\infty} f_n \operatorname{sh} \frac{n\pi y}{2} \cos \frac{n\pi x}{2}$$

Коефицијенте  $B, f_n$  добијамо из услова

$$\vartheta(x, 1) = B + \sum_{n=1}^{\infty} f_n \operatorname{sh} \frac{n\pi}{2} \cos \frac{n\pi x}{2} = 3x - 2$$

Закле, др-у  $f(x) = 3x - 2$  ћемо развити у Фурјеов ред по "косинусима". Прато је прво прогудити карто на  $[-2, 2]$

$$F(x) = \begin{cases} 3x - 2, & 0 \leq x \leq 2 \\ -3x - 2, & -2 \leq x < 0 \end{cases}$$

$F$ -карта  $\Rightarrow b_n = 0 \quad \forall n \in \mathbb{N}$

$$a_0 = \frac{1}{2} \int_{-2}^2 f(x) dx = \frac{2}{2} \int_0^2 f(x) dx = \int_0^2 (3x - 2) dx = \left( \frac{3x^2}{2} - 2x \right) \Big|_0^2 = 2$$

$$a_n = \frac{1}{2} \int_{-2}^2 F(x) \cos \frac{n\pi x}{2} dx = \frac{2}{2} \int_0^2 f(x) \cos \frac{n\pi x}{2} dx = \int_0^2 (3x - 2) \cos \frac{n\pi x}{2} dx =$$

$$= 3 \int_0^2 x \cos \frac{n\pi x}{2} dx - 2 \int_0^2 \cos \frac{n\pi x}{2} dx = *$$

$$\int x \cos \frac{n\pi x}{2} dx = \left. \begin{array}{l} u=x \quad d\theta = \cos \frac{n\pi x}{2} dx \\ du=dx \quad \theta = \frac{2 \sin \frac{n\pi x}{2}}{n\pi} \end{array} \right\} =$$

$$= \frac{2x}{n\pi} \sin \frac{n\pi x}{2} - \frac{2}{n\pi} \int \sin \frac{n\pi x}{2} dx = \frac{2x}{n\pi} \sin \frac{n\pi x}{2} + \frac{4}{n^2 \pi^2} \cos \frac{n\pi x}{2}$$

$$* = 3 \left( \frac{2x}{n\pi} \sin \frac{n\pi x}{2} + \frac{4}{n^2 \pi^2} \cos \frac{n\pi x}{2} \right) \Big|_0^2 - 2 \left( \frac{2}{n\pi} \sin \frac{n\pi x}{2} \right) \Big|_0^2 =$$

$$= 3 \left( \frac{4}{n^2 \pi^2} \cos n\pi - \frac{4}{n^2 \pi^2} \right) = \frac{12}{n^2 \pi^2} ((-1)^n - 1)$$

Закле,  $F(x) = 2 + \sum_{n=1}^{\infty} \frac{12}{n^2 \pi^2} ((-1)^n - 1) \cos \frac{n\pi x}{2}$  на  $[-2, 2]$ ,  $\bar{u}_a$

je  $\theta(x, 1) = f(x) = 2 + \sum_{n=1}^{\infty} \frac{12}{n^2 \pi^2} ((-1)^n - 1) \cos \frac{n\pi x}{2}$  на  $[0, 2]$ .

Зодујемо

$$B + \sum_{n=1}^{\infty} f_n \operatorname{sh} \frac{n\pi}{2} \cos \frac{n\pi x}{2} = 2 + \sum_{n=1}^{\infty} \frac{12}{n^2 \pi^2} ((-1)^n - 1) \cos \frac{n\pi x}{2}$$

$\bar{u}_a$  je  $B = 2$ ,  $f_n \operatorname{sh} \frac{n\pi}{2} = \frac{12}{n^2 \pi^2} ((-1)^n - 1)$

$$f_n = \frac{12}{n^2 \pi^2 \operatorname{sh} \frac{n\pi}{2}} ((-1)^n - 1)$$

Одговор је  $\theta(x, y) = 2y + \frac{12}{\pi^2} \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n - 1}{n^2 \operatorname{sh} \frac{n\pi}{2}} \cos \frac{n\pi x}{2} \operatorname{sh} \frac{n\pi y}{2}$ ,  $\bar{u}_a$

je  $u(x, y) = 2 + 2y + \frac{12}{\pi^2} \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n - 1}{n^2 \operatorname{sh} \frac{n\pi}{2}} \cos \frac{n\pi x}{2} \operatorname{sh} \frac{n\pi y}{2}$

3. Одредити решено проблема

$$\Delta u = 0$$

$$u_x(0, y) = u_x(1, y) = 0, \quad 0 < y < 1$$

$$u(x, 0) = \cos \pi x, \quad u(x, 1) = \cos 2\pi x, \quad 0 < x < 1$$

на скупу  $\{(x, y) \mid 0 < x < 1, 0 < y < 1\}$ .

Решено:

"Проблем" са којим се сустрекло у овом задатку је што на једној граничној страни имамо нулу, већ само два. Зато раздвајамо  $u(x, y)$  на

$$u(x, y) = \vartheta_1(x, y) + \vartheta_2(x, y)$$

где су  $\vartheta_1$  и  $\vartheta_2$  решења проблема

$$1) \quad \Delta \vartheta_1 = 0$$

$$\vartheta_{1,x}(0, y) = \vartheta_{1,x}(1, y) = 0, \quad 0 < y < 1$$

$$\vartheta_1(x, 0) = 0, \quad \vartheta_1(x, 1) = \cos 2\pi x, \quad 0 < x < 1$$

$$2) \quad \Delta \vartheta_2 = 0$$

$$\vartheta_{2,x}(0, y) = \vartheta_{2,x}(1, y) = 0, \quad 0 < y < 1$$

$$\vartheta_2(x, 0) = \cos \pi x, \quad \vartheta_2(x, 1) = 0, \quad 0 < x < 1$$

Закључимо да је проблем (годан што решења су идентична).

Претпоставимо да је  $\vartheta_i(x, y) = X^i(x) Y^i(y)$ ,  $i = 1, 2$ .

Зодујемо

$$X^{i''}(x) Y^i(y) + Y^{i''}(y) X^i(x) = 0, \quad i = 1, 2$$

$$X^i(0) = X^i(1) = 0$$

$$Y^1(0) = 0, \quad Y^2(1) = 0$$

Одговоре је

$$\frac{X^{i''}(x)}{X^i(x)} = -\frac{Y^{i''}(y)}{Y^i(y)} = -\lambda, \quad \text{односно}$$

$$\begin{aligned} X^{i''}(x) + \lambda X^i(x) &= 0 \\ Y^{i''}(y) - \lambda Y^i(y) &= 0, \quad i = 1, 2 \end{aligned}$$



$$1^\circ \lambda < 0$$

Карактеристични полином је

$$k^2 + \lambda = 0$$

$$k^2 = -\lambda$$

$$k = \pm \sqrt{-\lambda} \Rightarrow X^i(x) = c_1 e^{\sqrt{-\lambda} x} + c_2 e^{-\sqrt{-\lambda} x}$$

$$X^{i'}(x) = \sqrt{-\lambda} c_1 e^{\sqrt{-\lambda} x} - \sqrt{-\lambda} c_2 e^{-\sqrt{-\lambda} x}$$

$$X^{i'}(0) = \sqrt{-\lambda} c_1 - \sqrt{-\lambda} c_2 = 0 \Rightarrow c_2 = c_1$$

$$X^{i'}(1) = \sqrt{-\lambda} c_1 (e^{\sqrt{-\lambda}} - e^{-\sqrt{-\lambda}}) = 0 \Rightarrow c_1 = 0 \quad \left. \begin{array}{l} \\ \end{array} \right\} \Rightarrow X^i(x) = 0$$

$$\Rightarrow \vartheta^i(x, y) = 0, i=1, 2$$

$$2^\circ \lambda = 0$$

Једначина поседује

$$X^{i''}(x) = 0 \Rightarrow X^i(x) = a_i x + b_i$$

$$X^{i'}(x) = a_i$$

$$X^{i'}(0) = X^{i'}(1) = a_i = 0 \Rightarrow X^i(x) = b_i, i=1, 2$$

Дакле,  $Y^{i''}(y) = 0 \Rightarrow Y^i(y) = c_i y + d_i, i=1, 2$

$$Y^1(0) = d_1 = 0 \Rightarrow Y^1(y) = c_1 y$$

$$Y^2(1) = c_2 + d_2 \Rightarrow d_2 = -c_2 \Rightarrow Y^2(y) = c_2 (y-1)$$

Дакле,  $\vartheta^1(x, y) = b_1 c_1 y = B_1 y, \vartheta^2(x, y) = b_2 c_2 (y-1) = B_2 (y-1),$

јгде је  $B_1 = b_1 c_1, B_2 = b_2 c_2.$

$$3^\circ \lambda > 0$$

Карактеристични полином је

$$k^2 + \lambda = 0$$

$$k^2 = -\lambda$$

$$k = \pm i\sqrt{\lambda} \Rightarrow X^i(x) = c_1^i \cos \sqrt{\lambda} x + c_2^i \sin \sqrt{\lambda} x, i=1, 2$$

$$X^{i'}(x) = -\sqrt{\lambda} c_1^i \sin \sqrt{\lambda} x + \sqrt{\lambda} c_2^i \cos \sqrt{\lambda} x, i=1, 2$$

$$X^{i'}(0) = \sqrt{\lambda} c_2^i = 0 \Rightarrow c_2^i = 0$$

$$X'(1) = \sqrt{\lambda} c_1 \sin \sqrt{\lambda} = 0$$

За  $c_1^i = 0$  гoдoујaмo  $X^i(x) = 0$ , oгнoснo  $\psi^i(x, y) = 0$ . Кaкo нaс зaннмaју нeкoнвoјaннa рeшeњa,  $c_1^i \neq 0 \Rightarrow \sin \sqrt{\lambda} = 0 \Rightarrow$

$$\Rightarrow \sqrt{\lambda_n} = n\pi \\ \lambda_n = n^2 \pi^2$$

Зaкoнe  $X_{0n}^i(x) = c_{1n}^i \cos n\pi x$ . Пoбунo oгoдoвaрaјyкe

$$Y_n^i(y). \text{ Знaмo гa вaкнa} \\ Y_n^{i''}(y) - \lambda_n Y_n^i(y) = 0$$

Кoрaктeрнeкoнeнe вaкнaтe  $\psi^e$

$$k^2 - \lambda_n = 0$$

$$k^2 = \lambda_n$$

$$k = \pm \sqrt{\lambda_n} \Rightarrow Y_n^i(y) = d_{1n}^i e^{\sqrt{\lambda_n} y} + d_{2n}^i e^{-\sqrt{\lambda_n} y}$$

$$\text{Зaкe je } Y_n^1(0) = d_{1n}^1 + d_{2n}^1 = 0 \Rightarrow d_{2n}^1 = -d_{1n}^1$$

$$Y_n^1(x) = 2d_{1n}^1 \left( \frac{e^{\sqrt{\lambda_n} y} - e^{-\sqrt{\lambda_n} y}}{2} \right) = e_n^1 \operatorname{sh} \sqrt{\lambda_n} y, \text{ iгдe je } e_n^1 = 2d_{1n}^1$$

$$Y_n^2(1) = d_{1n}^2 e^{\sqrt{\lambda_n}} + d_{2n}^2 e^{-\sqrt{\lambda_n}} = 0 \Rightarrow d_{2n}^2 = -d_{1n}^2 e^{2\sqrt{\lambda_n}}$$

$$Y_n^2(y) = d_{1n}^2 (e^{\sqrt{\lambda_n} y} - e^{2\sqrt{\lambda_n}} e^{-\sqrt{\lambda_n} y})$$

$$Y_n^2(y) = 2d_{1n}^2 e^{\sqrt{\lambda_n}} \left( \frac{e^{\sqrt{\lambda_n} y - \sqrt{\lambda_n}} - e^{\sqrt{\lambda_n} - \sqrt{\lambda_n} y}}{2} \right) = e_n^2 \operatorname{sh}(\sqrt{\lambda_n} y - \sqrt{\lambda_n})$$

$$\text{iгдe je } e_n^2 = 2d_{1n}^2 e^{\sqrt{\lambda_n}}$$

Зaкoнe, oпштнa рeшeњa cy зaгoнaнa сa

$$\psi_e^1(x, y) = B_1 y + \sum_{n=1}^{\infty} X_n^1(x) Y_n^1(y) = B_1 y + \sum_{n=1}^{\infty} c_{1n}^1 e_n^1 \cos n\pi x \operatorname{sh} n\pi y$$

$$\psi_e^2(x, y) = B_2 (y-1) + \sum_{n=1}^{\infty} X_n^2(x) Y_n^2(y) = B_2 (y-1) + \sum_{n=1}^{\infty} c_{1n}^2 e_n^2 \cos n\pi x \operatorname{sh}(n\pi y - \sqrt{\lambda_n})$$

Oзнaчнmo  $c_{1n}^1 e_n^1 = f_n^1$ ,  $c_{1n}^2 e_n^2 = f_n^2$ . Зoдoујaмo

$$\psi^1(x, y) = B_1 y + \sum_{n=1}^{\infty} f_n^1 \cos n\pi x \operatorname{sh} n\pi y, \quad \psi^2(x, y) = B_2 (y-1) + \sum_{n=1}^{\infty} f_n^2 \cos n\pi x \operatorname{sh}(n\pi y)$$

Коэффициенты  $B_1, B_2, f_n^i, i=1,2$  находятся из условия:

$$\left. \begin{aligned} U_1(x,1) &= B_1 + \sum_{n=1}^{\infty} f_n^1 \cos n\pi x \operatorname{sh} n\pi = \cos 2\pi x \\ U_2(x,0) &= -B_2 + \sum_{n=1}^{\infty} f_n^2 \cos n\pi x \operatorname{sh}(-n\pi) = \cos \pi x \end{aligned} \right\} *$$

Также, функции  $\cos 2\pi x$  и  $\cos \pi x$  имеют разложения в Фурье ряд на  $[0,1]$  по "косинусам". Применяем к ним

$\cos \pi x, \cos 2\pi x \in \{ \cos n\pi x \mid n \in \mathbb{N} \}$ , на две функции немыслимо разлагать в Фурье ряд. Из (\*) получаем

$$\begin{aligned} B_1 &= 0, f_n^1 = 0, \text{ за } n \neq 2, f_2^1 \operatorname{sh} 2\pi = 1 \Rightarrow f_2^1 = \frac{1}{\operatorname{sh} 2\pi} \\ -B_2 &= 0, f_n^2 = 0, \text{ за } n \neq 1, -f_1^2 \operatorname{sh} \pi = 1 \Rightarrow f_1^2 = -\frac{1}{\operatorname{sh} \pi} \end{aligned}$$

Также,  $U_1(x,y) = \frac{1}{\operatorname{sh} 2\pi} \cos 2\pi x \operatorname{sh} 2\pi y$

$$U_2(x,y) = \frac{-1}{\operatorname{sh} \pi} \cos \pi x \operatorname{sh}(\pi y - \pi)$$

и а следовательно

$$u(x,y) = U_1(x,y) + U_2(x,y) = \frac{1}{\operatorname{sh} 2\pi} \cos 2\pi x \operatorname{sh} 2\pi y - \frac{1}{\operatorname{sh} \pi} \cos \pi x \operatorname{sh}(\pi y - \pi)$$

Знамо да је Лапласова једначина у  $\mathbb{R}^2$  једначина  
 $u_{xx} + u_{yy} = 0$ .

Уведимо поларне координате:

$$\begin{cases} x = r \cos \varphi \\ y = r \sin \varphi \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} r = \sqrt{x^2 + y^2} \\ \varphi = \arctan \frac{y}{x} \end{cases}$$

Тада је:

$$u_r = u_x x_r + u_y y_r = \cos \varphi u_x + \sin \varphi u_y$$

$$u_{rr} = \cos \varphi (u_{xx} x_r + u_{xy} y_r) + \sin \varphi (u_{xy} x_r + u_{yy} y_r)$$

$$u_{rr} = \cos^2 \varphi u_{xx} + 2 \sin \varphi \cos \varphi u_{xy} + \sin^2 \varphi u_{yy}$$

$$u_\varphi = u_x x_\varphi + u_y y_\varphi = -r \sin \varphi u_x + r \cos \varphi u_y$$

$$u_{\varphi\varphi} = -r \cos \varphi u_x - r \sin \varphi (u_{xx} x_\varphi + u_{xy} y_\varphi) - r \sin \varphi u_y + \\ + r \cos \varphi (u_{xy} x_\varphi + u_{yy} y_\varphi)$$

$$u_{\varphi\varphi} = -r \cos \varphi u_x - r \sin \varphi u_y + r^2 \sin^2 \varphi u_{xx} - 2r^2 \sin \varphi \cos \varphi u_{xy} + \\ + r^2 \cos^2 \varphi u_{yy}$$

Онда је

$$\frac{1}{r} \frac{\partial}{\partial r} (r u_r) + \frac{1}{r^2} u_{\varphi\varphi} = \frac{1}{r} u_r + u_{rr} + \frac{1}{r^2} u_{\varphi\varphi} =$$

$$= \frac{\cos \varphi}{r} u_x + \frac{\sin \varphi}{r} u_y + \cos^2 \varphi u_{xx} + 2 \sin \varphi \cos \varphi u_{xy} + \sin^2 \varphi u_{yy} -$$

$$- \frac{\cos \varphi}{r} u_x - \frac{\sin \varphi}{r} u_y + \sin^2 \varphi u_{xx} - 2 \sin \varphi \cos \varphi u_{xy} + \cos^2 \varphi u_{yy} =$$

$$= u_{xx} + u_{yy} = 0$$

Дакле, Лапласова једначина у поларним координатама има облик

$$\frac{1}{r} \frac{\partial}{\partial r} (r u_r) + \frac{1}{r^2} u_{\varphi\varphi} = 0, \text{ односно}$$

$$\frac{1}{r} u_r + u_{rr} + \frac{1}{r^2} u_{\varphi\varphi} = 0$$